

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šeststopenjsko petilvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., vsikrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične ščvilke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Goriške novice.

V „Slogino“ šolo se je vpisalo toliko otrok, da ni več zadostovalo niti 6 razredov; odbor je moral takoj osnovati še sedmi razred, t. j. moral je razdeliti prvi razred v dve paralelki. Eden prvi razred je v ulici Barzelini a drugi v ulici sv. Klare. To je jako ugodno sosebno za male otroke, da nimajo daleč v šolo. Oba prva razreda bosta imela vsak nad 50 otrok. Ker se je vpisalo tudi na obe c. kr. vadnici okoli 60 slovenskih otrok iz mesta in ako prištejemo temu številu še tiste mestne otroke, ki hodijo v Starogoro, Kromberg in Št. Andrež, tedaj dobimo blizu 200 otrok, ki so se vpisali v prvi slovenski razred. To je število, o kakoršnjem se pred malo leti nismo niti sanjali! Ko je l. 1890. prevzel narodno vodstvo sedanji „Slogin“ odbor, je dobil le dva šolska razreda s 144 deklicami. Kak razloček do danes! — Zdaj ima „Sloga“ 7 razredov in 3 otroška zabavišča, v katere hodi nad 500 otrok. Poučujejo pa: učitelj - voditelj, šest učiteljic in tri zabaviteljice. Vrh tega so tri postrežnice. — Vsakdo si lahko misli, koliko bo stroškov. Ali te žrtve so neizogibno potrebne, ako hočemo rešiti, kar je naše. Delajmo vstrajno in izpolnijo se najsrčnejše želje vsakega zavednega goriškega Slovenca. Kdor more, naj segne v žep in položi darček na oltar domovini! Zlasti pa se obračamo do narodnih županstev, da postavijo tudi v prihodnji proračun primerno svoto za „Slogine“ učne zavode. Nobena občina naj ne zaostane v tej sveti domovinski dolžnosti. Zmaga bo naša!

„Slogini“ zavodi silno bodejo v oči naše nasprotnike. Da se ti zavodi takó širijo, to jih strašno vznemirja. Kaj pak: Mi vstajamo in njih je strah! — Ker pa razupivajo Gorico za čisto italijansko mesto, morajo dosledno prikrivati, da zahaja v slovenske šole toliko otrok, kajti: kjer hodi v slovenske šole do 700 otrok, tam mora pač bivati lepo število Slovencev. — Zató so začeli raznašati laž, da v „Slogine“ šole zahajajo otroci iz okolice. „Corriere“ je celó zalajal, da bi bilo takó le naravno, ako bi zahajalo na tisoče otrok v „Slogine“ šole. — Ne iz okolice v mesto, marveč iz mestnega ozemlja zahaja okoli 50 otrok v okoličanski šoli v Št. Andrež in v Kromberg:

Osebnosti. — Naš rojak gosp. Fr. Fabiani, dolgoletni poštni uradnik v Gorici, je bil povišan priglednikom in premeščen v Trst. Odšel je učeraj. — Takó je v Gorici čedalje manj slovenskih uradnikov, zató pa gre marsikaj narobe. Pri odpravnistvu so zdaj sami taki ljudje, ki ne znajo slovenski in so vsled tega nesposobni za tako službo!

Gosp. Just Hendrych, profesor na goriški realki, je imenovan ravnateljem c. kr.

realke v Trstu. Gosp. H. je bil v Gorici splošno priljubljena oseba, znana po svoji značajnosti, nepristranosti in učenosti.

Umrli je mestni zastopnik g. Josip Bramo v 64 letu svoje starosti. Bil je laški liberalcec in odločen naš nasprotnik. Pogreb bo danes ob 2. pop. N. v m. p.!

Duhovske premembe. — Č. g. Janez Feltrin, vikar v Gorenji Tribuši, pojde kot tak v Deskle; na njegovo mesto pride č. g. Štefan Kodermac, vikar v Zapotoku; na tega mesto pa č. g. Josip Vidmar, kapelan v Biljani. Č. g. Eduard Štrekelj, kapelan v Rihembergu je postal vikar (ekspozit) v Vrtojbi. Č. g. Tomaž Guggenberger, kaplan v Ročinju, pride v enaki lastnosti v Renče; njegovo mesto prevzame č. g. Ludovik Lacina, kaplan v Št. Petru; č. g. Valentin Pipan, kaplan v Šempasu, pojde kot tak v Miren; na njegovo mesto pride č. g. Franc Guzelj, kaplan v Podmeleu. Kot duhovni pomočniki pridejo novomašniki v naslednje kraje: Č. g. Josip Cigoj v Tolmin, č. g. Alfonz Blažkov v Podmelec, č. g. Teofil Nemec v Cirkno, č. g. Janez Koršič v Volče, č. g. Fran Klanjšček v Biljano, č. g. Franc Knavs v Rihemberg, č. g. Janez Dermastja v Solkan.

Duhovske novice. — V goriškem osrednjem semenišču prične šolsko leto 5. okt. s sv. mašo ob 8. uri zjutraj. — V malem semenišču je letos 70 gimnazijcev; na novo jih je bilo sprejetih 18. — Slovensko Alojzijevisče bo imelo kupljeno hišo kmalu povsem v lasti. Dolga je le še 4000 gld. Učencev je zdaj 32. Oglasilo se je sicer 80 prosilcev, ali letos ni bilo mogoče vsem ustreči, ker so v hiši ostale še druge stranke. Drugo leto bo bolje. Učence poučuje petošolec A. Vales.

Goriška gimnazija šteje letos — kakor pripoveduje učerajšnji „Corriere“ — nad 500 učencev; toliko jih ni še bilo nikoli. Zató bo imel prvi razred tri vspešnice, a razdeljen bo v dve tudi četrti razred.

Telefon dobimo torej tudi v Gorici. Dela hitro napredujejo. Takó bo Gorica zvezana s Trstom (in tako z Dunajem) in Italijo.

Fotograf g. Anton Jerkič je razstavil v veži poleg semeniške kapele na ogled zbirko onih slik, katere je imel v „umetniški“ razstavi; Krasne so, ena lepša od druge. Kdor ima priliko, naj si jih ogleda, ne bo mu žal. Ta zbirka nam kaže velik napredek. Čuli smo laskavo hvalo celó od neprijaznih nam italijanskih stranj, kar je za gospoda Jerkiča toliko večje vrednosti.

Fonograf. — To novo Edisonovo čudo si lahko vsakdo ogleda od nedelje naprej v Dreherjevem salonu. Poskušnje se bodo vršile od 5. do 11. zvečer. Za poslušanje treh komadov se plača 25 kr.

Staroznano Rajhovo gostilno na Korunu v Gorici prevzame s 1. oktobrom naš rojak g. Janez Leban, ki je imel doslej gostilno „pri Lebanu“ v Ajdovščini. — To

je zopet prav veselo znamenje, da si naši ljudje znajo čedalje bolj osvojevati krčmarsko obrt v Gorici. — Rajhova gostilna je na pripravnem kraju zlasti za voznike iz hribov; ako bo postrežba res dobra, kakor g. Leban obetuje v oglasu v današnji „Soči“, potem se mu ni bati, da propade.

Že zdihujejo! — Učerajšnji „Corriere“ pripoveduje, da razne ljudske šole v Gorici so prenapolnjene otrok (mej temi misli tudi na „Slogino“ sedemrazrednico), le v mestne deske šole se je vpisalo prav malo učencev. Zató roti ves magistrat, naj za Boga kaj stori, da se zboljša obisk na laških šolah. — Nu, kaj pak, ako do 700 otrok hodi v slovenske šole, jih toliko pomanjkuje v laških! Le zdihujte, se že privadite na — nov kurs v življenju goriških Slovencev.

Panslavizem. — Kaj je to? Čitajte naslednjo budalost pa smejajte se ji:

Učerajšnji „Corriere“ pripoveduje v domači novici pod naslovom „Panslavismo“, da ste bili postavljeni na Sv. Gori dve spominski plošči — čujte grozo! — v slovenskem jeziku. Zares, strašen panslavizem! Zató pa zahteva v svoji pobožnosti in lojalnosti, naj se takoj odstranita. — Res, treba ga bo ubogati brez odlašanja, kajti takó nevarnega panslavizma vendarle ne smemo puščati na slovenski zemlji. Torej proč z njima, da goriških židov ne bo tresla mrzlica ko priredé procesijo na Sv. Goro!

Panslavisti smo! — „Corriere“ od sobote nam je brez vsakršnega strahu vrgel v obraz to trditev. Naravno: on dobro vé, v kakošni vodi moramo plavati mi Slovenci. On vé prav dobro, da se mu nič ne zgodi, naj piše o nas karkoli, a mi kmalu ne bomo smeli niti ziniti o kakem njegovem ljubljencu. Vkljub temu se višjim oblastim ne zdi potrebno, odrediti primerne spremembe! Zató moramo biti pripravljeni še na mnogo-kako žrtev.

Niti takih ne marajo! — G.čna Marija Struchel je hči slovenskih starišev, ali poitalijanila se je v laških šolah. Tudi na učiteljsku je hodila v laške tečaje, a iz slovensčine je naredila izpit le kot predmet. Ker je lani pomanjkovalo učiteljskih močij, je začasno dobila službo v Krombergu, letos pa je prišla na laško šolo v Ločnik. „Corriere“ je vsled tega zagnal krik, kakor bi bil Izrael v nevarnosti. Kaj hoče? Tega menda sam ne vé več!

Kakó se motijo! — „Corriere“ od torka je pripovedoval svojim vernim, da so prišli v neko gostilno štirje Kromberžani, ki so glasno zabavljali proti goriškim Lahom. Na to je dostavil svojo modrost, da priposti okoličani ne morejo toliko poznati goriških razmer, kakor je bilo videti pri onih štirih Kromberžanih, zató — sklepa — so bili go-

tovo le nahujskani (od koga, ne pové!), da se takó vzdržuje nasprotstvo med mestom in okolico. — Kakó se varajo naši „Corrierovci“! Oni sodijo naše okoličane po zgledu svojih Furlanov, ki se na svetu ne brigajo za ničesar, kakor da imajo dosti polente, če tudi brez soli. Naše ljudstvo veliko čita, furlansko pa skoro nič ne: evo, v tem pogledu smo sto let pred Furlani! Zató tudi naše prosto ljudstvo pozná marsikaj, kar je Furlanom prikrito z deveterimi zidovi. Dokaz so nam darovi za „Slogine“ zavode, ki prihajajo v obili meri iz čisto priprostih rok našega ljudstva na Goriskem.

„Slovenec“ od torka je priobčil članek, ki opisuje borbo Slovencev v goriškem mestu za slovenske šole in za svoj obstanek. Članek toplo priporoča slovenskim rodoljubom, da bi požrtovalno podpirali slovenske šole in otroška zabavišča v Gorici. — Prav hvaležni smo „Slovencu“ za ta članek. Želimo le, da bi obrodil dosti sadu in da bi omečil tista trda srca, ki so ostala mrzla v kljub mnogim prošnjam od naše strani. — Tudi „Prim. List“ vspodbuja svoje čitatelje k požrtovalnosti. Hvala mu! Boj naš je trd, potrebe so velike, a s skupnimi močmi premagamo vse ovire.

Letošnja vina bodo izborna v celi deželi; takó zatrjujejo naša poročila. Ni čudo! Grozdje je odevelo in dozorelo v suhem vremenu. Krasni jesenski dnevi v septembru so pa bili kakor nalašč za sladkor v grozdju. Naravno torej, da iz takega grozdja mora priti izvrstno vino. — Na ta vina opozarjamo vinske trgovce in krčmarje na Kranjskem in Koroškem, ki so že navadni naši odjemalci. — Tudi starega vina je še precej v zalogah. No upanje je, da bo vse razprodano do tje, ko bo novo za vsakdanjo rabo. — Laška vina so skoro že povsem pregnana iz dežele. V Gorici je bilo več krčem, kjer so točili edino laška vina. To so naznanjali šopirni napisi: Vino siciliano, vino di Napoli itd. Zdaj pa so izginili vsi taki napisi z vinom vred. Takó naj naredé povsod, kjer se usiljuje ta nebodigatreba!

Namestnik Rinaldini je bil zopet v Furlaniji. Ogledal si je dela za namakanje tržiške ravani. Bil je v Ronkah, v Sagradu in Vilesu. V Ronkah je obedoval pri poslancu Dottoriju.

Naročnike „Soče“ in „Primorca“ opominjamo, da je z današnjo številko dokončano tretje četrtletje. Komur je potekla naročnina, naj jo blagovoli čim prej ponoviti. S točnim plačevanjem nam naročniki jako olajšajo stališče. — Z novim letom bo „Primorec“ nekoliko drugače urejevan. Obsegal bo vedno štiri take strani, a ne bo priloga „Soči“; zató bo pa „Soča“ toliko večja, da prinese vsak teden tretjino več berila. Cena ostane dosedanja — samo nekoliko bolj redno naj bi jo gg. naročniki plačevali.

Učiteljev pomanjkuje. — Že lani je bilo nepopolnjenih več učiteljskih mest v goriškem in sežanskem okraju. Letos bo še slabše. Več šol je razširjenih po en razred, za letos se razširjenje ne bo moglo izvršiti. — Drugo leto bo boljše, ker vsaj učiteljje konča nenavadno lepo število.

Samomor. — Ustrelil se je vodja orožniške postaje na Grahovem Jakob Černe. Uzrok, ki ga je gnal v tako smrt, ni znan.

Grozna smrt. — Iz Št. Ferjana: 66-letna starka Ana Bukovec si je kuhala v nedeljo okoli 2 pop. kavo. Po neprevidnosti se ji vname krilo, a ker ni mogla zadušiti

plamena, je tekla iz hiše. Na vratih se je zgrudila na tla s pretresujočimi klici na pomoč. Pritekla sta Štefan Hlede in Ivan Vogrič ter pomorila gorečo obleko. Ali prepozno se je to zgodilo. Vsled hudih opeklin je izdihnila dušo četrte ure pozneje. Na nekaterih mestih je bila vsa sežgana.

Nepotrebno opominjevanje. — „Pr. List“ se je preselil v Gorico; ob tej priliki je dvakrat čutil potrebo opozoriti svoje čitatelje, da se ne imenuje „Primorec“, marveč „Prim. List“, in da uredništvo se mu nahaja pri slikarju Gosarju na Travniku itd. — Čudno opominjevanje! Ali je bilo potrebno? Nam se zdi, da ne, ker mi nismo dobili še nikdar nič takega v roke, kar bi tikalo „Prim. Listu“; nasproti temu pa je že marsikak naš naročnik dobil nakrat „Pr. List“ v roke mesto „Primorca“. Mi vemo nekoliko slučajev o prav nečedni agitaciji proti „Primorcu“ za „Prim. List“, a molčimo, „Pr. List“ pa čuti potrebo, naglašati razliko v imenu. Narobe svet.

Čudovita nevednost. — Zadnji „Pr. List“ je vedel povedati o živahni prepirki mej „Eco“ in „Slovenec“ (!), ki je pa potihnila, kar ga veseli. Do tu nič tako hudega! Potem pa piše: „Nas je posebno zanimalo, da gg. Ecovci niso več prijatelji „Soče“. Tega res nismo še vedeli!“ — No, nikar mu ne zamerimo takó gorostasne nevednosti, kaj čemo, mlad je še! Sicer mu je odgovorila po svoje že „Eco“, ki je pri tej trditvi „Pr. L.“ kar zardela v deviško lice. — Radovedni smo, kakó bo „Pr. L.“ sploh mogel pisati in soditi o razmerah na Goriskem, ko se je osvedočil (!) še-le zadnje dni, da gg. „Ecovci“ niso več prijatelji „Soče“.

Dunajska „Reichspost“ dobiva na Goriskem čedalje več čitateljev in naročnikov, ker prinaša korenita poročila o naših razmerah. — Ta list strašno sovražijo naši lahoni in židje. V društvu „Casino di cura — Curverein“ (nekačo mednarodno društvo) so zahtevali nekateri udje, naj si ga društvo naroči. To se ni zgodilo, češ, da društvo je v slabih denarnih odnosajih. Na to si ga je naročil neki član sam in prepustil ga društvu. Ali to je razdražilo živce doktorju kurjih očes K. in njegovi družbi, da je odbor odstranil „Reichspost“ iz bralne sobe. Zdaj jo imajo skrito nekje zunaj; ako kdo upraša po nji, mu jo prinese sluga. — Evo dokaz, kakó izvrsten je ta list! Kar sovražijo naši židje in lahoni, to je za nas vse izvrstno!

Trtna uš je začela hitro napredovati po Vipavski dolini. Zasledili so jo tudi že v črniški županiji v kraju Kostanjevlek. Glavarstvo je izdalo potrebne navedbe, da bi se omejila ta nesreča. Kdor opazi sumne prikazni na trtah, naj takoj naznani.

Premalo so dobili. — Naši goriški „umetniki“ so priredili v zvezi s svojo „velikansko razstavo“ tudi loterijo po vzgledu velikih razstav. — Ali premalo so razprodali srečk; zató so odložili žrebanje na nedoločen čas. Povsod mizerija, kjer ni slovenskih grošev!

Tatvina. — Z Vipavskega: Veleposestnika g. Ferd. Žvoklja v Dolenjah je prišla 16. t. m. nekaka dremota v hlevu, da je trdno zaspal. To priliko sta porabila mladeniča Leop. Petrič in Jaka Travizan, stara nekaj čez 20 let, ter vzela mu uro, verižico in listnico, v kateri je bilo — kakor pravi Žvokelj — okoli 1000 gld. Sum je hitro letel na Petriča, ker ga je slučajno nekdo

videl, ko je skrival denar v nekem zidu. Vasičani so našli tamkaj 400 gld. Orožniki so odvedli Petriča v zapor, kjer je v par dneh priznal hudodelstvo. Ovadil je tudi svojega tovariša, ki je bil pa pobegnul z ostalim denarjem.

Medvedi v Trnovskem gozdu. — V „Soči“ smo poročali pred tremi tedni, da so zasledili dva medveda v Trnovskem gozdu. Zdaj govoré že o štirih kosmatincih, ki so prišli bajé iz gozdov grofa Schönborna pod Snežnikom ob hrvaški meji čez Hrušico. — Neki pastir na Čavnu je bajé zagledal medveda. Spomnil se je sestavka v šolskem berilu, kakó je nekdo ušel smrti, ker se je vrgel na tla in se delal mrtvega; enako je bajé storil tudi on — takó je vsaj pripovedoval — in se rešil smrti. — V torek teden je medved hudo razmesaril pastirja Tomaža Trpina, ko je gnal živino napajat v lopoč (kal) Smrečino; šestnajst ran ima, a nobene smrtné. — Pretekli teden so priredili lov na nje, a brez uspeha. Zdaj počakajo prvi sneg, ko bo lov ložji, ker bo mogoče iti za sledom.

Tržne cene v Gorici. — Kava Santos 154 do 158, sandomingo 164, java 168, portoriko 176 do 184, moka 188, cejlon 192. — Sladkor 34. — Petrolij v zaboju 5.75, v sodu po 18½. — Maslo surovo 80, kuhano 90. — Slanina 52 do 62. — Moka št. 0 po 12.60, I. po 12, II. 11.50, III. po 10.60, IV. po 10.20, V. po 9.50, VI. po 7.90, VII. po 6.20, VIII. po 4.90. — Otrobi drobne po 4.40, debele po 4.50. — Turšica rmena po 7 do 7.20, bela po 7. — Žitna zmes po 5 gld. — Oves po 6.80. — Vino črno po 15 do 17; belo enako. — Novo vino se bo držalo v ceni, ker ga je veliko manj od lani (po nekod komaj tretjina), a močno je. Navadni vipavec ima po 24. Nekateri kupci s Kranjskega so že došli.

Iz Ajdovščine nam poročajo, da so v nedeljo priredili tamkaj cigani neko slavnost, pri kateri so zapeli tudi oni „Lassè pur che i canti e subi“. Ljudstvo je mirno gledalo tako predrznost.

V Kobaridu je umrl učeraj zjutraj preč. g. Andrej Jekše, vitez Franc-Josipovega reda, zlatomašnik, bivši dekan kobarški, pravi konzistorijski svetovalec, r. 30. okt. 1816. v Podmelcu, posrečen 22. sept. 1841. Pogreb bo jutri v soboto ob 10 zjutraj. K pogrebu pride vsa duhovščina kobarške dekanije ter sosednja iz tolminske in bolške. Kobarid žaluje nad svojim ljubljnim očetom. — To v naglici. Več v današnji „Soči“. — Občina Kobarid mu je brzojavno naročila krasen venec z napisom: Občina Kobarid svojemu pastirju. Naj v miru počiva!

Od Sv. Lucije. — Inženirji, ki merijo železnico, so že dokončali svoja dela od Podbrda do Sv. Lucije; zdaj nadaljujejo delo od nas proti Gorici. — Tukaj dobimo novo poslopje za kaplanišče; stalo bo poleg cerkve. — Dne 10. t. m. je padel raz voz detelje 4-letni sinček podžupana na Kozarščah in se toliko pobil, da je umrl že drugi dan.

Iz kojščanske županije, 25. sept. — Dopisnik v „Slogi“ od 20. sept. iz „Šmartno-Kviščanske županije“ (dopisnik pozna malo razmere, ker ne ve še tega, kako se zove naša županija) odgovarjam:

Dopisnik toži, da so v naši županiji ceste zelo zanemarjene. To je resnica, a bile so zanemarjene in slabe že pred nastopom sedajšnjega g. župana v l. 1894. po rojstvu Gospodovem, in vendar se ni dozdal nihče javno pritoževal. To je pa storil dopisnik sedaj gotovo iz osebne mržnje do njega. Slabe ceste pri nas so že star greh; zato je po-

stavil g. župan občinske ceste na dnevni red pri zadnji občinski seji. Resnici na ljubo pa moram reči, da je več storil sedajšnji g. župan v malo mesecih svojega županovaanja zastran zboljšanja cest, koje so mu najbolj pri srcu, kakor se je prej storilo v 6 letih. Kdor tega ne verjame, naj se potruži v občinsko pisarnico, tam se prepriča.

Kar se tiče odlokov izvoljenim cestnim nadzornikom, je res, da jim jih g. župan ni bil hitro poslal; ker so izvoljeni nadzorniki ob enem starašine, jim je bila izvolitev znana. Le eden je, kateremu je bila bolj sila, poslati odlok, ker ni v starašinstvu, to je nadzornik cest iz Slave. Ali proti njegovi izvolitvi je bil podan utok in ker je bila stvar v pravdi, ni se mu mogel poslati odlok.

Zarad tega moža se tedaj dopisnik joče, ali bolje, ker ni bil voljen tisti, kojega bi bil on rad videl. V tej, kakor tudi v drugih sploh znanih zadevah je res padel dopisnik ali njegov pomagač „s konja na kozla“. Kar nadalje nezmislno klepeta o občinskih cestah, mu omenjam, da se je še-le pri zadnji obč. seji določilo, katere ceste naj se sprejmejo kot občinske, in te se bode morale tako ali tako popravljati in sicer bolje nego do sedaj. Zato se je moralo malo počakati z odloki, ker je bilo poprej določiti občinske ceste, koje imajo nadzorovati nadzorniki. V vseh drugih občinah (razen Višnjevika) so ceste popravljali izvoljeni nadzorniki.

Iz hribov, meseca septembra. (O zvonovih.) Dopisnik iz Gorice v „Soči“ ne more dosti prehvaliti Samassovih zvonov, Broiljeve pa obsoja skoro v pekel. Čuti je treba oba zvona. Zato dovolite mi, g. urednik, nekoliko prostora v „Soči“, da povem tudi jaz nekaj, kar pa gotovo ne bo ugajalo Vašemu goriškemu gospodu dopisniku.*)

Samassa je napravil l. 1887. manjši zvon v Ročah (večji je Broiljevega očeta), a prav nič se ne ujemata, ker je novi zvon previsok. — V Ročinju je mali zvon Broiljev z glasom a, a tehta le 300 kilov; v Ročah je Samassov zvon tudi a, pa tehta 371 kilov, in je bolj zamolkel od ročinjskega. Tudi mali Broiljev zvon z glasom a na Idriji tehta le 300 kilov, a lepše poje od roškega. — V Čepovanu je Samassa vlijl srednji zvon, ki se ne ujema z nobenim starim; preliči bodo morali vse tri. — Za Pečine je napravil tudi dva zvona, pa nista še prišla. Ali že akord **es, fis, h** (sektakord) vzbujuje veliko nezaupanje. Glasbeni strokovnjak v naših hribih je odločno obsodil tako zvonenje. — Čudno je pri Samassi, da zbira same akorde in ne skal. Neki večak obsoja v „Correspondenz-Blattu“ akorde in Samasso. Čudno je dalje, da dopisnik govori o harmoniji pri zvonovih in ne o melodiji. Strokovnjak v omenjem listu zavrača akorde in harmonijo. — Dalje je treba vedeti, da Samassa potrebuje za tretjino večjo težo, kar prizna tudi goriški dopisnik: stroškov je torej najmanj za tretjino več, kar je hitro nekaj lepih stotakov. Vrh tega plačuje Broili starino po 1 gld. 20 kr. kilo, Samassa pa le po 80 do 85 kr., in tu je zopet lepo število novcev. Na Idriji bi potrosili pri Samassi kakih 1500 gld. več nego pri Broilju. — Samassa zahteva n. pr. za zvonove na Pečinah denar naprej;

*) Ali mu bo ugajalo ali ne, to je njegova reč. Sprejeli smo tudi Vaš dopis, ker hočemo bti povsem nepristranski, kajti mi nimamo nikakega povoda, da bi bolj kot bolj podpirali enega ali drugega zvonarja. Uredništvo.

Broili je pa bil pripravljen, dati zvonove v Roče brez novčiča plačila, a pet let bi plačevali po 4% obrestij. — Dopisnik govori prav veliko o spričalih. Tudi Samassa ima polno takih spričal, a nobenega nisem videl iz strokovnjaških rok: sami župani ali pa župni uradi so jih napravili! Ergo!... — Znano je dalje, da Samassa je hud nemškutar; sam „Slovenec“ je to priznal pri neki priliki. V Ljubljani je tudi močno roval proti slovenskim napisom. Ali je tak mož vreden priporočila? Ljubši mi je Lah, ki se ne meša v politiko, kakor tak očiten nasprotnik. — Mož je rojen in živi v Ljubljani, a se ne potruži, da bi se naučil slovenski. Videl sem nekatera njegova pisma, ki so pisana v škandalozni slovenščini. Enako pismo iz l. 1887. imam jaz od njegovega očeta: jezik je tak, da človeka pretrese zona, ko ga čita. — Kaj se učimo iz tega: Delajmo na to, da se kak Slovenec izuči za zvonarja.

Od levega brega Soče. — „Verjemite mi, g. urednik, besede o svetogorskem svetišču v zadnji št. „Soče“ so žele splošno priznanje, ker je res tako, kakor ste pisali. Da Vas je vodil pri tem najboljši namen, smo več kakor prepričani. Storili ste le časnikarsko dolžnost, opozorivši pristojne kroge na to zadevo. Vkljub prejasnosti in veliki modrosti višjih krogov vtegne se pripetiti čestokrat, posebno pri sedanjih političkih razmerah na Goriškem, da se imenovanje ne posreči. Na Goriškem bi človek moral biti vseveden, da zadene jedino pravo. So nekateri, ki znajo posebno spretno sukati besede in z vso umetelnostjo in zgovornostjo si prizadevajo po dolgih ovinkih in različnih okoliših pripraviti merodajne činitelje do prepričanja, da je ta ali ta stvar, oseba i. t. d. bela, čeprav je črna. Kaj čuda potem, ako trpi vsled tega občni blagor in spoštovanje avtoritete čedalje bolj zgineva. Žal, da danes se premalo v poštev jemlje glas javnega mnjenja in da se osebe in stvari merijo le s političkim metrom — in ne s katoliško moralno.*) Hvala Bogu, pri nas merodajne osebe ne rabijo tega političkega metra in ne pustijo izpred oči moralčne mere, posebno ako zapazijo pri bližnji okolici — kake spletke. Ali oni, ki „per nefas“ si prisvajajo oblast višjih in segajo daleč v pravice višjih, češ, da so oni tisti, ki oddajajo mesta, ti pravim, poslužujejo jedino le političkega merila. „Ali je ta pristaš Gr.?... ali bere „Sočo“..... Ali bere „Slovenca“..... Taka in jednaka upravljanja se slišijo pri dotičnikih. Veseli nas pa, da so pristojni krogi o tem poučeni in ne pustijo svojih pravic iz rok“. (Glej uredniški dostavek pod poslanico č. g. Fr. Kofola).

Ostala slovenija.

Trst in Istra. — („Tržaški Sokol“) je dobil krasno novo telovadnico. Za novo telovadno orodje prihajajo društvu radodarni doneski. — Takó znajo tržaški Slovenci ceniti veljavo „Sokola“. Kaj pa v Gorici? Tu nima „Sokol“ skoro nikake podpore iz takozvanih boljših slovenskih krogov!

— (Tržaški mestni zastop) je razpravljal v seji 20. t. m. o proračunu za l. 1895. Rednih dohodkov kaže 2,847.000 gld., rednih stroškov pa 2,802.800 gld. Izrednih

*) Glej poslanico in njej dodane uredniške opombe v današnji „Soči“.

stroškov bo 196.000, dohodkov pa 8.700 gld. K glavni razpravi o teh velikanskih svotah se je oglasil edino g. Ivan vitez Nabergoj, ki je našteval dosedanje grehe občinske uprave. Konečno je dejal, da naj se občina odreče silnim davkom, katere pobira v okolici in okoličani si bodo znali sami pomagati politiško in gospodarsko.

— (Dantejev kip) so odkrili v nedeljo v poslopju italijanske mestne gimnazije v Trstu, kateri so darovali dijaki. Ob tej priliki so zbrali tudi za „Lego“ 300 gld. Kip ima demonstrativen pomen; tudi sladka beseda „Italia“ blišči se na njem. Nas Slovencev take „otročarije“ gotovo ne vznemirjajo; ali bodo mogli enako reči za kako leto nekateri drugi činitelji, to je še odprto uprašanje!

— (Deželni odborniki istrski) Gambini, Cleva in Bartoli so odložili odborništvo. V svojem dopisu na deželnega glavarja opravičujejo ta svoj korak z razlogom, da jih laški časopisi sistematiški (po načrtu) napadajo v tej službi.

— (Tržaški „Indipendente“) namerava razposlati neko okrožnico na svoje somišljenike po Istri, da bi ti začeli agitacijo v namen, da bi se Istra združila s Trstom. — Kaj je temu uzrok? Nič drugega nego strah pred dvigajočim se slovanskim narodom v Istri. Laška nadvlada v Istri je v nevarnosti; zato naj bi se ohranila še nadalje s pomočjo lahonske klike v Trstu.

— („Lega Nazionale“) dobi baje podružnico med tridimi Slovenci v koperski okolici. Takó naznanja „Indipendente“. Seveda vé on povedati tudi novico, da so „i buoni villici“ sami prosili glavno vodstvo, naj jih osreči s podružnico. Ali je to šala ali resnica?

— (Iz Podgrada) prinašajo slovenski časopisi žalostne novice, o katerih smo poročali nekaj tudi mi. Odnosaji v Podgradu dokazujejo, da riba pri glavi smrdi. To je najkrajša sodba! Bolezen je torej treba ozdraviti v glavi!

Kranjsko. — (Dolenjska mesta) izgube svojega državnega poslanca prof. Šukljeja, ki bo baje gotovo imenovan dvornim svetnikom v naučnem ministerstvu.

— (Ljubljansko učiteljišče) je dobilo novega ravnatelja v osebi prof. Hubada. Učiteljiščeniki so mu priredili serenado v torek zvečer.

— (V Beli peči) na Gorenjskem so slovesno otvorili šolsko poslopje, ki se je sezidalo s pomočjo nemškega šulferajna. „Narodni“ deželni glavar Oton Dettella (edino take pisave mu je še treba!) je brzojavno pozdravil udeležnike. Mati Slovenija, zakrij si oči in obraz od žalosti in sramote!

— (Ljubljanski Sokol) je priredil v soboto veliko akademijo v korist „Narodnemu Domu“. Sodelovala sta tudi tamburaški zbor in zbor „Glasbene Matice“.

— (Narodni Dom) je že pokrit. To bo krasna stavba, ki bo v ponos beli Ljubljani, v ponos Sloveniji!

— (Dvojezične napise) v Ljubljani je doslej zagovarjal edini „Slovenec“. Vsi drugi slovenski listi so odločno za samo slovenske napise. Upamo, da bo bela Ljubljana v kratkem kazala čisto slovensko lice. V to pa niso zadosti le ulični, marveč sploh javni napisi.

— (Nemški listi) se bahajo, kakó ogromno število otrok se je vpisalo v

nemške ljudske šole. Ali znano je, da nemške šole se polnijo večinoma s slovenskimi otroci. To je pač čudno znamenje narodne zavesti ljubljanskega prebivalstva!

— (V Idriji) je umrl rodoljub g. Vinko Lapanje, ki je bil občudovan šaljivec na odru in v navadnem življenju, pa tudi iz njegovega peresa je prišla marsikaka humoreska. Naj v miru počiva!

Štajersko. — (V celjski okolici) postavijo nove krajevne table; pri tej priliki popravijo dosedanja spačena slovenska imena. Na Goriskem smo v tem oziru na boljem. Le tu pa tam bi trebalo nekaj poprav!

(Mestno gospodarstvo) v Celju je do pičice podobno našemu v Gorici; zapravljajo denar za nepotrebne reči, da ga zmanjkuje za najbolj potrebne. Zadnja „Domovina“ podaja več dokazov o takem gospodarstvu.

(Poroka). Celjski rodoljubni veletržec g. Peter Majdič se je poročil v Št. Petru z g.čno Netiko Ripšlovo, hčerko tamošnjega zdravnika. — Dr. Radoslav Pipuš, odvetniški kandidat v Celju, se je poročil z g.čno Hedviko Krušič.

(V celjski okolici) imajo nemškutarji še tri občine v rokah, namreč: Vojnik, Teharje in Št. Peter. „Domovina“ pravi, da kmalu padejo tudi ti slabimemškutarski stebri. Bog daj!

(Železnica) od Velenj v Dravograd je zagotovljena. Manjka le še kakih 30.000 gld., ki pa bodo v kratkem podpisani.

(V Slovenjgradcu) dobé čisto nemško šolo. Nam se zdi, da je na Štajerskem premalo upora proti nemškemu molohu.

(Celjska gimnazija) je še vedno na dnevnem redu. Vse nemštvo je po koncu, ker vlada baje namerava ustanoviti slovenske vsporednice, kakor da bi s tem naredila Nemcem kako krivico. Nemci smatrajo tisočletne krivice, katere so delali nam Slovencem, za nedotakljiv zakon! — Ta teden je šla na Dunaj neka deputacija celjskih nemškutarjev, da bi protestovali proti slovenskim vsporednicam. Oglasila se je bila baje tudi pri našem ministru, a ta je ni hotel sprejeti, ko je izvedel, kaj hoče od njega.

Razgled po svetu.

Avstrija. — (Goposka zbornica) dobi zopet nekaj novih članov; imena se razglasé v kratkem. — (Poslanska zbornica) se snide proti sredi oktobra.

Mladočeški shod 107 zaupnih mož se je vršil v nedeljo v Nymburku. Trajal je 6 ur. Odobril je dosedanje postopanje stranke. O taktiki zanaprej se bodo pa zopet posvetovali pri prihodnjem shodu. — Mladočehom močno nasprotujejo tudi Omladinisti, ki so veliko odločniši in brezobzirniši nego Mladočehi. Uresničujejo se naše besede, ko smo pisali pred tremi leti, da Mladočehi se bodo morali morebiti res umakniti s pozorišča, a za njimi pridejo še bolj odločni in brezobzirni možje. Kdaj pridejo merodajni krogi do spoznanja, da je treba vse drugače postopati s češkim narodom?

(Vojaške vaje) so končane. Presv. cesar je s posebnim pismom zahvalil vse voje, ki so se udeležili vaj. Koliko tisočakov so stale te vaje!

(Ministerski svet) na Dunaju je imel 24. t. m. sejo, ki je razpravljajl mej

drugim tudi o podržavljenju južne železnice. Trgovinski minister se začne baje takoj pogajati z južno železnico.

(Bolniške blagajne) se baje prevstrojé. S to mislijo se bavi minister notranjih poslov, ako smemo verjeti poročilom poljskih listov.

(Nadbiskup Posilović) je priporočil svojim duhovnikom, naj bodo pred vsem dobri pastirji, v politiki pa naj se ravnaajo svobodno po svojem mišljenju.

(Madjarska vlada) nadaljuje svoje silovitosti proti Rumunom. Župnik Lucacin je bil zopet obsojen na pol leta za nič. Zdaj je naperila pravdo proti 17 učiljem in trgovcem, ker so v odprtem pismu odobraval postopanje onih rodoljubov, katere je vlada zaprla zaradi dijaške spomene. — Take razmere se trpé v sredi Evrope!

(Na Dunaju) so v torek po noči natrosili po mestu neštivilno tiskanih listkov, s katerimi se zahteva splošna in enaka volilna pravica. Vlada je zaprla 77 oseb. — Enake listke so raztrosili tudi po drugih mestih.

(V Brnu) je bil izvoljen državnim poslanecem nemški nacijsonec Friederik Wannek. Dobil je 2500 glasov. Češki kandidat je dobil 502 glasov.

Zunanje države. — (Na Bolgarskem) so se dovršile volitve v Sobranje (državni zbor). Vlada je dobila ogromno večino, namreč 114 glasov proti 39; mej temi je 9 Cankovcev (pristašev Cankova, ki je izgnan iz Bolgarije), 3 Radoslavovci in 27 vshodno rumelijskih unijonistov. Vlada in večina se bosta prizadevala, doseči porazumljenje z Rusijo. Nemci niso nič kaj zadovoljni z uspehom novih volitev. Dobro znamenje!

(V Srbiji) se baje zopet pripravlja velik prevrat, ako je „Agramer Tagblatt“ res dobro poučen, kakor zatrjuje. Kraljica Natalija se namreč vrne na Srbsko, a s pogojem, da zapusti deželo Milan „Slavni“ in da se kralj sporazume z radikalcí.

(Poljakom na Nemškem) grozé hudi dnevi Bismarkovega preganjanja. Stari Bismark je začel propovedovati boj proti Poljakom. Pa tudi cesar Viljem je udaril v njegov rog. V Tornu je v ostrem govoru očital Poljakom, da se ne vedejo takó, kakor bi se smelo od njih zahtevati, in da jih bo obsevala njegova milost enako Nemcem le tedaj, ako se bodo brezpogojno čutili kot pruski državljani. — V Avstriji so se pa Poljaki zvezali z Nemci!

(O ruskem carju) so prinašali nemški listi kaj žalostne novice, namreč, da je jako oslabil in da se je bati najhujšega. Ruski listi so pa odločno zavrnil to govorico!

(Srbija in Italija) sta pretrgale mejsebojno diplomatsko zvezo. Italijanski poslanik je že zapustil Belgrad, ne da bi bil poprej sprejet pri kralju. — Najnovejša uradna poročila pa zanikajo to vest.

(Laški kralj) je pomilostil tiste Sicilijance, ki so bili obsojeni na eno leto zaporu vsled zadnjih nemirov: onim, ki so bili obsojeni na več let, je pa kazen izdatno znižal. — Splah v Italiji vré čedalje bolj nevarno neko gibanje, ki namerava prekueniti ves sedanji državni red.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška tiskarna“ A. Gabršček.

Fužina pri Lokavcu

v najboljšem stanji, z dvema kladvama, z dvema ognjema in z obsirno oglenico, oddá se pod jako ugodnimi pogoji v najem. Natanjčnejši podatki in pogoji pozvedó se pri

D. Godina v Ajdovščini.

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Karol Drašček pek Riva Corno št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novine Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Franjo Jakil

v Raštelu št. 9 ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Dreherjevega piva ter žita, moke, soli in otrobij.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klubukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spominjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birska

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caravaggio št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobre sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom na debelo v Vrtni ulici št. 8, (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke, ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz do-brega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblek. Dalje: srajce, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vso opravo, zlate in sreberne zvezde skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in po nizki ceni.